

Skýrsla um skógræktina á Hallormsstað árið 1948.

Skógurinn: Sala skógarafurða var dálitð meiri enn 1947.

Eins og áður kauda bændur kol með því að verðbólgan enn sem fyrir veldur því að ógerlegt er fyrir skógræktina að keppa við verð á kolum, þar kemu og til að bændur hafa nokkur fjarráb til að veita sér eldsneyti sem er dýrara en handhægara en annað eldsneyti, er þeir gætu fengið t.d. skggviður.

Víðarsalan var þessi:

Selt á Hallormsstað:	Efniviður	13.425 kg	, eldiviður	14.330 kg.
Flutt til Reykjavíkur:	- - -	1.800	- - -	
	<u>Alls.</u>	<u>15.225 kg.</u>		<u>14.330 kg.</u>

Frævöxtur var mjög litill. Á elstu trjánum var ekkert frá. Stöku tré 30-50 ára báru frá, svo og kræklóttir runnar gamlir. Ungviði 15-25 ára bar ekki fræ. Safnað var dálitlu og sent skógrækt ríkisins Reykjavík í tilraunarskyni.

Barrtré: Undanskilið blaflura (*Pinus cristata*) bar ekki frá. Lerki blómgaðist í apríl, en engin fræmyndun var á lerkinu. Reyniviður bar dálitð fræ einkum í Mörkinni. Í Kanaskógi og görtum hér í nágrenninu var allgób fræspretta á reyniberjum. Safnað var um 40 kg. af berjum.

Heðarvöxtur á birkiskóginum var lítill, enda sumarið eitt hið kaldasta sem veðurskýrsla sýnir. Lengstu ársprotar mældust cm.

Laufgunartími skógarins var dagand 9-11 júní, en lauffall má telja að veri 5-8 október. Væxtartími á birki þá um 115-119 dagar.

Ársvöxtur barrtrjáa í skóginum var talaverður, og má þakka það hinu góða sumri í fyrra.

Ársvöxtur mældist sem hér segir:

Eftirtaldar tölur sýna ársvöxtinn í einni, rób eða þá lengstu ársvöxt í Mörkinni, Atlavík og við Króklæk.

1. Mörkin: 1. Blágreni (*pinus pungens*) 12-8-10-16-12-15-12-10-14-10-10-8-10-15-10-8-10-5-8-8-8-5-16-4-10-8-12-10-12-15-10-10-10-10-8-11-12-8-10-18-10-12-10-5-5- cm.
2. Fjallagreni (*abies laeioarpa*) 8-24 cm. 12 ára.
3. Fjallafura 10-30 cm. 12 ára.
4. Rauðgreni 30 cm. lengstu árssprotar. 30-35 ára.
5. Lerki (*laric sibirica*) 40 cm. lengstu árssprotar 10 ána.

2. í Atlavík:

- 1. Skógarfura: í einni röð. 5-5-20-5-15-10-17-15-14-25-5-10-27-13-5-17-15-5-3-17-15-15-15-12-15-12-10-17-10-20-18-22-15-20-10 cm.
- 2. Pínus contorta: í einni röð. 15-10-10-12-5-13-16-5-16-12-10-18-20-20-10-18-22-8-4-5-15-12-10-18-30-20-10-15-22-25-8-4-22-32-24-23-15-20-15-27-15-27-5-26-22- cm.
- 3. Hvítgreni (picea alba) í einni röð: 10-4-10-11-18-8-10-20-8-5-13-10-10-18-15-15-20-14-5-4- cm.
- 4. Douglasgreni: í einni röð: 15-12-12-5-6-3-20-5-10-15-5-6-3-20-4-6-17-17-5-3-12-5-3-10-10 cm.

3. Við Króklæk:

- 1. Blágreni(engelmannskt) í einni röð: 5-32-10-12-8-20-6-15-17-12-5-12-16-17-8-3-7-10-8-5-12-3-6 cm.
- 2. Pínus flexiles, lengstu árssprotar 15 cm.

4. Við Jökullæk:

Lengstu árssprotar 60 cm. Aldur 10 ár.

Girðingar (viðhald). Veturinn 1947 -48, var snjópungur mjög í janúar og fram í febrúar. Í 38 ár hefur aldrei snjóað jafn mikið á s stuttumtíma. Skógargirðingin ofan við skógin laskaðist mjög. Vír slitnaði mikið og staurar brotnuðu. Viðhaldið kostaði mikið. Í girðinguna voru settir að nýju til 150 járnstaurar og 250 stk. birkistaurar úr skóginum, svo um 25 lerkistaurar er féllu til við grísjua í Mörkinni.

Veðurfar og veðurathuganir: Vetur var kaldur og úrfellissam ur í janúar og fram í febrúar. Í janúar var úrfelli 284 m.m. mest- megnis snjór. En í febrúar brá til hlýinda og hélst mild tíð fram í apríl. Marz var óvenju hlýr. Apríl og maí voru mjög kaldir, einnig júní mjög svalur. Sumarið allt var hið kaldasta í 12 ár, frá því hitamælingar hófust hér. Haustið var einnig kalt.

Mánaðarlegt hitastig og úrkomamagn var sem hér segir:

Mánuðir.	Hit.	Úrkoma.
Janúar	+ 1.55 ⁰ C.	284.4 m.m.
Febrúar	1.2 -	61.6 - -
Marz	3.7 -	58.9 - -
Apríl	0.6 -	27.5 - -
Maí	4.4 -	5.2 - -
Júní	7.8 -	15.2 - -
Júlí	10. 0 -	28.8 - -

Mánuðir	Hiti.	Úrkoma.
Ágúst	10.9°C.	4.01 m.m.
September	4.0 -	51.3 - -
Október	1.8 -	54.6 - -
Nóvember	1.2 -	77.5 - -
Desember	0.0 -	94.8 - -
Alls:		763.9 m.m.

Meðalhiti ársins 3.7°C. Meðalhiti sumars 8.2°C.

Dagar með 20° og þar yfir 8 alls, 2 í júní, 6 í ágúst. Mestur hitar voru 14 og 22°C. Minnstir hita 1. jan. + 14°C.

Síðasta frost að vorinu var 28. júní + 1.4°C.

Fyrsta frost að haustinu var 4 sept. + 1.2 -.

Græðireiturinn: Sáð var þessum tegundum og magni:

Björk 27 kg. úr Öræfum.

Reynir 17 kg. fráð úr Kanaskógi í Hræfnkellsstöðum eða Hallormsstað og Seyðisfirði. Ennfremur 3 kg. frá Skaptafelli.

Sitkagreni 71.5 kg. frá Pl.Pakham, Witham Sound Alaska.

-- - - 3.0 - - 1945 frá Renci-skoga, Alaska.

Skógarfura 2.0 - - Norður-Noregi.

Hvítgreni 0.6 - - - - -

Dreifplantað var:		
Björk	42.000 stk.	2/o
Reynir	30.000 -	2/o
Ribs	1.240 -	
Þingvíðir	8.000 -	stiklingar.
Gulvíðir	2.000 -	
Skógarfura	14.000 -	2/o frá N-Noregi.
Svartgreni	1.120 -	úr sáðb. hér.
Hamlock	1.140 -	
Heggur	350 -	stiklingar.
Sólber	120 -	- - -
Alls:		91.370 stk.

Ribsstiklingar voru 8000 stk gróðursett.

Söluhafar plöntur voru 1949 teknar upp í haust flestar:

Björk	35.000 stk.	2/2
Reynir	7.000 -	2/3
Ribs	2.200 -	3 ára.
Þingvíðir	6.000 -	1 árs.

Gulviðir	2000 stk. 1. árs.
Sitkagreni	9500 - $\frac{3}{4}$ = 7 ara.
<hr/>	
	61.700 stk.

Plantað í skóginum: Rauðgreni 1400 stk. frá N-Noregi.
Fjakkapinur.

Á Eilum voru gróðursettar 500 rauðgreniplöntur sendingu og hér.

Vöxtur í græðireitnum: Sáðbedsplöntur náðu litlum þroska. Fræið spíraði seint yfirleitt og þurkar og kuldar seinkuðu mjög vextinum. Þetta átti jafnt við lauftré og barrtré, þó var undantekning með feynir, hann dafnadi sámlæga, 20 ára plöntur uxu vel, björk, reynir og ribs, sitkagreni miður, 3ja ára plöntur fóru vel fram. Sama er að segja um 4. ára birki, reynir og ribs. Einkum fór reynivið mikið fram.

Riðsveppur var ekki mikill í sumar og var honum eitt með Bourdouxdufti. Aðrir kvillar voru ekki áberandi í gróðrarstöðinni.

Áburður: Hér fer á eftir greinargerð um magn áburðar, notkun tilbúins áburðar í reitnum og skipti á honum og húsdýraáburði.

	Köfnunarefni.	Kalí.	Fosfórsýra.
Eftir frá f.á.	1 tonn.	2 tonn.	2 tonn.
Keypt á árinu.	9 - -	3 - -	3½ - -
Magn alls:	10 - -	5 - -	5½ - -

Notkun var þessi og eftirstöðvar:

	Köfnunarefni.	Kalí.	Fosfórsýra.
Borið í reitinn.	6 tonn.	2½ tonn.	3 tonn.
Látið í skiptum.	4 -	½ -	-
Eftir í árslok.		2 -	2½ -
Alls:	10 tonn.	5 tonn.	5½ tonn.

Húsdýraáburður var ca. 40 vagnhlöss.

Samdur: var fluttur í reitinn 50 tonn.

Rofamold var borin í græðireitinn 20 -

Stækkun græðireitsins og framræsla:

Rutt var svæði um 2500 m². ofan við efri reitinn, norðan við græðireitinn framhald af honum. Rótarhnyðjur voru rifnar upp með beltisdráttarvél, og gekk það verk fljótt. Lengra er þessu verki eigi komið. Lokræsi voru gerð neðan við neðri reitinn, utan við

skurðinn í Mörkinni, 3 talsins, er lengd þetta samtals 115 metrar. Vegna þess svæðis og vantanlegrar stækkunar var þessi fræmsla gerð.

Vegargerð: Í ungskóginum ofan við Ormsstaðarmýri framan við Borgargerðisá var högginn braut gegnum skóginn og síðan, farið eftir henni með beltisdráttarvél. Sléttari hún brautina þannig að bifreiðar fara tálmarlaust um þennan veg. Lengdin er ca. 1. km. Kostnaður reyndist ekki mikill aðeins 64 aurar á lengdarmeter, að laga brautina með dráttarvélinni. Þetta fyrsta regluleg vegargerð hér í skóginum utan þjóðbegarins. Framhald af þessum vegi myndi verða út í Patt í sambandi við braut sem þar er eftir endilöngum Partinum.

Adalfundur Skógræktarfélagss Íslands:

Þessi samkoma var hin merkilegasta er hér hefur verið haldin, frá því skógrækt hófst hér.

Þarna mættust fulltrúar og málsvarar þess skógræktaráðuga er vakngödur er með þjóðinni. Óhætt mun að vanta þess að fundarmenn hafi auðgast af því er þeir sáu hér, Sjón er sögu ríkari. Þeir munu hafa sannfærst um það margir fundarmenn að skógurinn seiðir og magnar til átaka. Munu fundarmenn hafa haldið heim, sannfærðari en áður um möguleika þa því að gera landið viði gróid, á ný.

Vedur var hið besta, fundardagana og skógurinn stóð í vor-skrúða. Þetta jók ánægju og samhug. En um þetta verður eigi fjölyrt hér, því útvarp og bæð hafa skírt ítarlega frá fundinum og fundargerðin sjálf greinir þó enn ljósar frá því sem gerðist á fundinum, og er fundarmenn sáu og heyrðu þessa björtu júnídaga.

Upptekin regla innan skógræktarfélagsskaparins, að heimsækja skógræktarstöðvar sitt árið í hverjum landsfjórðungi, mun auka áhuga og styrkja, trúna meðal allra liðsmanna á vettvangi skógræktarinnar, og fjölga þeim ár frá ári.

Ferðir á ætlu: Fór til Fáskrúðsfjarðar, Borgarfjarðar og Seyðisfjarðar. Erindi til Fáskrúðsfjarðar var að athuga útbreiðslusvæði hinnar nýfundnu aspar í Gestsstaðarlandi. Til Borgarfjarðar og Seyðisfjarðar var erindi mitt, að athuga kjarr í Borgarfirði og skoða áhrif friðunar í landi skógræktarfélagss Seyðisfjarðar, og vöxt barrtrjáa þar. Skýrslu um ferðir þessar hef ég samið og sent til skógræktarstjóra.

Byggingar: Gerðar voru endurbætur á áburðarhúsi, steypt þak á húsið, en þar var áður járnþak, en mjög úr sér gengið.

Hallormsstað 12/1 1949.

Guttormur Pálsson.